

1857, hvorved Overgangen fra det Gamle til det Nye ganske vist blev søelig for Mange; men dette vil jo være Tilfældet ved enhver større og indgribende Reform's Gjennemførelse; dog tror jeg i det Hele taget, at de Klager, der have lydt og lyde endnu den Dag idag, ere meget overdrevne. Vil man nemlig opfatte det Spørgsmaal: „Er Haandværk og Industri gaaet frem eller tilbage i det Tidrum, der nu er forløbet, siden Loven af 29de December 1857 udkom?“, tror jeg, at Alle maa indrømme, at uagtet Næringsfriheden er Haandværk og Industri gaaet fremad, ja har endog paa mange Omraader gjort mægtige Fremskridt. Hvem der saaledes — for at nævne et Exempel — har overværet den Række Udstillinger, der have været i de senere Aar, eller hvem der har deltaget i den Række af Landmandsforamlinger, der ere holdte i Tidrummet siden 1857, vil, ved at se de Udstillingsgjenstande, de Redskaber og de Industrigjenstande, der have været foreviste, have modtaget et slaaende Vidnesbyrd om, at Udviklingen stadig er gaaet fremad i dette Tidrum; men er det Tilfældet, og det tror jeg, man fra alle Sider maa indrømme, at Haandværk og Industri ere gaaede fremad og ikke tilbage i de sidste 20 Aar, da indser jeg ikke, hvorfor man nu skal forsøge at indføre en Reaktion, og Andet vil dette Lovforslag efter min Formening ikke gjøre. (Brig: Na!). Ja det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds kan gjerne sige Na!; men min Overbevisning er det, at dette Lovforslags Gjennemførelse er det første Skridt blandt en Række reaktionære Foranstaltninger, der med nødvendig Konsekvens vil følge efter til Angreb paa den Næringsfrihed, der hjemledes ved Loven af 29de December 1857 (Kofod: En rund Reaktion!) Ja, det ærede Medlem og jeg have vist paa dette Felt, som maasse paa andre, en forskjellig Opfattelse af hvad der er „sundt“. Som bekendt er det den under den 20de September 1875 nedsatte Arbejderkommission, der har givet Impulsen til denne Sags Fremkomst, og det er jo meget betegnende, at Arbejderkommissionen saavel som den høitærede Regjering og det høie Landsting ere gaaet tilbage til Aarhundredets Begyndelse og have taget Standpunktet i Forordningen af 21de Marts 1800, der som bekendt handler om Haandværkslaugene i Kjøbenhavn. Arbejderkommissionen lader endog saa, idet den omtaler denne Forordning, som om den gjalt for hele Landet, hvad den som bekendt ikke gjorde, da den kun angik Forholdene i Kjøbenhavn; men Forordningen af 21de Marts 1800 er nu det Ideal, man stræber at komme tilbage til. Men hvor forskjellig er dog ikke hin Tid fra vor Tid. Forholdet mellem Mester og Lærling, mellem Mester og Svende er o et ganske andet nu end dengang. Det kan ikke negtes, at dengang var der et ganske andet atriartalst Forhold tilstede mellem Mester, Lærling og Svende, end nu er Tilfældet. Dengang

betragedes Lærlingen som et Medlem af Familien, han stod i et anderledes nært Forhold til det Hus, hvori han arbejdede som Lærebørg. Mesteren og hans Hustru vare dengang ikke for fornemme og fine til at spise ved samme Bord som deres Lærlinge og i det Hele tage sig af Lærlingen og regne ham som Lem af Familien. Det medførte paa den anden Side, at Lærebørgen ogsaa sølte sig som Medlem af Familien, og Forholdet var et ganske andet end nu. Nu har Forholdet forandret sig, og man maa ikke bilde sig ind, at man ved Lov kan tvinge det gamle Forhold mellem Mester og Lærling tilstede. Dengang Forordningen af 21de Marts 1800 udkom, havde vi Gnevoldsmagten. De Bænd, der dengang hvilede paa mange Forhold og Kræfter, ere nu løste, og Forholdet er ogsaa derved blevet et ganske andet. Dengang var der ikke den Oplysning som nu tilstede mellem Almuen og i Haandværkerklassen, og den Velstand, vi nu kan glæde os ved i vort Samsund, var heller ikke dengang tilstede, de Kommunikationsmidler, vi nu have, der fremme Udviklingen paa alle Omraader, ogsaa paa Industriens, sandtes heller ikke dengang. Jernbanerne, de lette Forbindelser mellem forskjellige Landsdele og de forskjellige Folk, have ligeledes bidraget til, at Forholdene have udviklet sig saaledes, at de ikke kunne sammenlignes med Tilstanden ved Aarhundredets Begyndelse, og derfor forekommer det mig at være et mærkeligt Ideal, man sætter sig, naar man for at afhjælpe Manglerne ved de bestaaende Forhold ikke veed Andet og Bedre end at vise os tilbage til 1800, og dette Lovforslag er det første Fingerpeg i den Retning. Det er ganske vist kun et lille Skridt, et halvt, maasse endog kun $\frac{1}{4}$ Skridt, og derfor ser man jo ogsaa, at der fra forskjellige Sider allerede nu reiser sig Misforholdene dermed. Det er ganske rigtigt, hvad den ærede næstforrige Lærling (Stürup) fremhævede, at, da Lovforslaget fremkom fra første Begyndelse, hilste man det med Jubel; men efterhaanden, som man har set mere ædruelig og nøgternt paa, hvilke Bestemmelser Lovforslaget vil indføre, føler man, at det har mange Mangler og langtfra er tilfredsstillende. Hovedforbringeren i dette Lovforslag er, som bekendt, Indførelsen af tvungne og skriftlige Kontrakter mellem Mester og Lærling. Men hvad opnaar man derved? Efter min Formening ikke Noget af Betydning. Paaalægger Staten den Enkelte, Individet, her Lærlingen saadanne Bænd, maa den paa den anden Side give ham Fordele, Erstatning herfor. Det er min Overbevisning, at vedtager man denne Lov og derved indfører tvungne Lærekontrakter, vil det ikke vare længe, før der ogsaa reises stærke Krav paa tvungne Svendepøver, og det ses og høres jo allerede fra forskjellige Sider. Der ligger her for mig et Blad for Foreningen til Lærlinges Uddannelse, hvori det hedder: Dertil maa vi komme. (Afbrudelse)